

ATELIER PRO

Opdrachtgever
Koninklijke
Nederlandse
Akademie van
Wetenschappen,
Amsterdam

Project type
architectuur

Functies
renovatie &
herbestemming

Kosten
€ 4.349.619,-

14.435 m²

Project status
opgeleverd

Periode
1987 - 1989

Oplevering
1989

Locatie
Cruquiusweg 31
Amsterdam
Nederland

beeld: hans van beek

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam

In de voorbereiding voor de eerste fase van de herontwikkeling van het Oostelijk Havengebied in Amsterdam bleek dat het in 1961 gebouwde, massieve betonnen pakhuis Koning Willem I uitermate geschikt was om er de tonnen wegende archieven van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in onder te brengen. Maar om het gebouw ook aantrekkelijk te maken voor medewerkers, studenten en bezoekers, moest het hermetisch gesloten blok letterlijk worden opengebroken. Door delen van de vloeren en de gevels te verwijderen, konden ruimte en licht ineens diep in het pakhuis doordringen.

Aan de voorkant van het gebouw zijn in de gevel alleen kleine openingen gemaakt, zodat de entree nog een zekere beslotenheid heeft. Na binnenkomst, in de richting van de achtergevel, wordt de vide steeds royaler. Aan deze vide, die uitkomt bij een enorm venster met zicht op de Entrepothaven, liggen onder meer kantoorruimten.

de studiezaal, het restaurant en de congresruimte. Op de bovenste twee verdiepingen, waar zich het magazijn bevindt, is het oorspronkelijke pakhuis grotendeels onaangetast gebleven.

Omdat de begane grond van het pakhuis zeven meter hoog was, kon een tussenvloer worden aangebracht. Hier bood de solide constructie van het gebouw uitkomst; de extra verdieping kon eenvoudig aan de bestaande kolommen worden gehangen. Het voormalige laadperron aan de havenzijde ondersteunt een uitkraging van de bibliotheek op de eerste verdieping. Waar vroeger goederen werden overgeslagen vindt nu, in de studiezaal, overslag van kennis plaats.

Prijzen en nominaties:

- Waarderingsprijs Gepleisterd Bouwen 1991
- Betonprijs 1989

IISG in de media

- 'Bestaande architectuur maximaal benut. Verbouwing pakhuis Koning Willem I', Bouwwereld Ontwerp, nr.5a (1989), p16-23
- 'Millimeterwerk - meubels maken', Bouwwereld Ontwerp, nr. 5 (1989), p36-37
- 'Institut für Sozialgeschichte in Amsterdam', Baumeister, nr. 5 (1990), p50-52
- Internationales Institut

Ontwerpteam
projectarchitect
Hans van Beek,
Henk van der Leeden

projectleider
Leen van de Vooren

directievoering
Cees Nieuwenkamp

opzichter
Dirk de Knegt

Projectteam
bouwkundig aannemer
Heddes Bouw

ATELIER PRO

für Sozialgeschichte in Amsterdam', Bouwelt,
nr. 6 (1990)

- Alders, J.G.M., Rijnboudt, K., et. al., De
bronzen bever 1993, Den Haag, 1994, p28-29

- Beek, H. van, Kloosterman, J., Moving Marx,
Amsterdam, 1989

- Colenbrander, B., 'Het behoud van simpele
functionaliteit', in: Architectuur in Nederland:
Jaarboek 1989-1990, (red. R. Brouwers),
Deventer, 1990, p38-41

- Eerenbeemdt, S., 'Verbouwing groots pakhuis
geslaagde huisvesting Instituut Sociale
Geschiedenis', Renovatie & Onderhoud, nr. 6
(1989), p20-23

- Ficher, A., Neue Architektur durch Umnutzung
alter Gebäude und Anlagen, Stuttgart, 1992,
p138-141

- Haagsma, I., Haan, H. de, 'Koninklijke
behuizing voor Marx en Engels', de Volkskrant,
23-05-1989

- Melis, L., 'Massiviteit doorbroken. Atelier PRO
verbouwt pakhuis', de Architect, 20 (1989) 11,
p68-73

- Pollmann, T., Monumentale gebouwen
herbestemd, Den Haag, 1994, p42-43